

ORATIO

IN VETEREM ADAM,

in Demonstratio

genere.

O R A T I O

MO V E T me inæstimabilis
quidam ac plane intoles-
rabilis dolor animi, co-
git urgetq; conscientia, & impel-
lit amor recti, ut ruptis linguae
uinculis, quæ iniecerat spes meli-
or, libere ueritatis patrocinio nō
nulla dicam. Atq; ea quidem quæ
dicturus sum, hoc magis confido
delectatura, quanto simplicius,
quantoq; paucioribus expedi-
ro. Est aut mihi uetus qdam Adā
naturæ uitio usq; adeo noster fa-
ctus exagitādus nunc, quod uel-
lem pro merito nostra ualeret te-
nuitas. Intelligo uero, quoties in-
usitatum istud uerbum mihi dici
audieritis, impuros illos ac omni-
no tales affectus, quorum inge-
nita ui ad inhonesta rapimur. Si
mul

IN VETEREM ADAM.

mulatq; enim fuisset lapsus infoc;
lix Adam, actum fuit de posteris
tatis munditia, adeo in immēsum
exuberauit peccatū hoc in omnes.
Quo fit, ut in illum rei ciāmus q;
quid improbe committimus, ue-
lut in authorē uniuersi mali, Hūc
igit adoriamur duabus de causis,
partim q; non cōmodus hospes,
sed pniciosus hostis corporū do-
micilia occupat, atq; ea secura q;
taq;, partim q; indies etiā seipsum
in nobis superat acquiritq; uires,
tantū abest, ut aut hinc demigret,
aut pedetentim, qd ipsum æquū
fuerat, infirmet̄. Et qd sibi ille iu-
ris in nos non sumit? Diuinæ phi-
losophiæ oracula recens subminis-
trata nobis, mox suis illecebris in
obliuionem addam cōtemptum

L iiij uer>

O R A T I O

uertit, spiritū Christi huius sæculi
gaudijs extinguit, Rationē in re-
bus humanis non omnino pessi-
mum magistrum, & quæ honestati
statis modestiæq; semina ingene-
rata habet, suo appetitu uincit,
Membris omnibus supbe domi-
natur, & ad suam libidinem abu-
titur, Turpitudinem adducit cu-
mulatissime, ac uelut agmine fa-
cto, impetu fert contra ^{υπιθρεμέτην}
^{ος οπέγγατα δώματα ναιίτι.} Nec puto,
qui ista inficietur esse. Verbo dei
anteponit intuentum aliquod sua-
uiculum, piæ religiosæq; uitæ uo-
luptariam ac iucundā. Nam præ-
sentia hæc stercorea magis q; soli-
da ad oculos perpetuo reuocat,
solicitū de coelestibus esse nō sinit.
Frequenter famam, pompam, fa-
ustum

IN VETEREM ADAM.

stum, opes, delicias somniat Epis-
curus ille : quicquid huiusmodi
nō spirat, parum elegans iudicat.
Atqui isthuc utinam quis uere in-
ficiari queat. Videmus em̄, ut de
sublimi despiciat , qui sui officij
memores,honestioribus rebus q̄
ipſi malunt indulgere. Tot habet
cupiditates,quot Athenę noctu-
as. Si incidit, ut bene agas, actutū
a sinistra adeſt tibi callidus,& alle-
ctat alio. Si libet abſtinētem esse,
ineſcat ocyſſime:Si prodeſſe, auer-
ſum tenet. Nunquam cefſat obij-
cere, quæ magis arrideant,ne anis-
mum ad meliora rēducas . Habet
ſorores oscitantiam & ſegnitiem,
quarum partes ſunt , hominem
præparare ad obedientiam & ul-
troneam Adç ſeruitutem. Pluto-

L iiii nem

O R A T I O

nem fortissimū Erebi ducem pa-
trem sequitur sua proles. Cuius
uirtute fretus tantis malis hic no-
ster uiam facit. Atq; hæc omnia
potest nemine repugnare. Sic em̄
omnes affecti sumus, ut non illis
benter accipiamus pro amariori-
bus uirtutū studijs uoluptatum
mella, & qui repugnat molli, qd̄
dicitur, brachio repugnat, ne uincat.
Alioqui poterat quantumuis
ppotens, aliquando deiici. Nec
enim saepe non de eo triumpha-
tum est a gentibus etiam, quæ alii
quanto cordatiiores fuere. Ab his
quorū animos repurgarat olim
sacer spiritus, quis nescit, saepissi-
me fuisse profligatum exitialium
illum uoluptatū artificem? Qui
bus carneus fuit iste deus, nihil la-
certos

IN VETEREM ADAM.

certorum habens, adeoq; nullus.
Cæterum manifestam modo pris-
sci Adæ tyrannidem breuissime
notaui, qua ille potentissimis ac
plane Satanicis uiribus occulto
aconito inficit omnium ex æquo
mortalium animos morescq;, &
infectos quo uult pertrahit. Sic
solus regit mortales, Solus possi-
det adeo suæ ditioni addictos, ut
non nisi secundū ueterem Adam
uiuere liceat. Atq; ita fertur equis
auriga, nec audit currus habenas.
Satis miserandum id profecto, &
plus q; adūmāq; fuerit, quē non per-
moueat. Nunc ad ea instituenda
est oratio, ob quæ potissimū con-
siliū fuit scribere. Et in primis
operæ premium fuerit cognoscere
ueteratoris huius technas, quibus

L v impos

O R A T I O

imponere solet & insidiari maxi-
mis uiris, idq; nostris tēporibus.
Superiore sāculo, quando adhuc
magis floreret Romani Pontifi-
cis regnum, non ignorabat se q; q;
florere magis. Tunc enim late pa-
tuit eius superbia ac ferocia in sa-
cerdotibus, qua coq;um territare
poterant: dignitate p̄c̄eminebat,
omni luxuriæ genere diffluebat,
diuitijs immodicis turgebat, c̄di-
ficijs regalibus præualebat. Et ne
in aliq; idiotis non p̄starent illi,
tumebat nescio q; fuso sanctimo-
niæ, & quadā doctrinæ umbra.
Atq; hos homines ad cū modū in-
structos p̄posuit mēdax Adæ pa-
ter doctores fidei, & archetypos
Christianæ uitę, cū ab utroq; eos
lōgius ac occidēs ab oriente dissū-
dissē cōstat. Vnde factū est, ut se-

IN VETEREM ADAM.

mel uniuersum orbē terrarū sedu
cti seduxerint. Huc te impudice
instigator nouimus omnē tuam
opam sumpsisse. Volebas eīm pa
tri diabolo totam posteritatē lu
cifacere. Quot milia impie uētris
gloriæque curator perdidisti tuis
lenocinijs. Satis ne superq; p̄fō
caras animarum tuis istis blandis
quidē, sed mortiferis allectamen
tis ante natum dominū cœli?
Sxuisti a tui conditione, & nunq
uel punctulum temporis feriatus
es. Conabar is summos Patriar
chas, reges & prophetas incanta
re, non contentus tot alijs corre
ptis: Non aliter ac lupus, quem
sicubi in gregem ouium inciderit,
nisi cunctis arreptis lætali morsu,
nō quiescere dicunt. Sed qui istis

retro

O R A T I O

retro sæculis principatum tenuisti, sic ut nulla ratio, nulla lex, nullus ius ordo, nullus pudor aut timor obstriterit, quo minus tuæ uoluntati paruerint, age quando patiere, ut meliora concupiscat homo? Et quis tandem es decrepites? An tibi nobiscum non est communis mors? Quousque diuexabis miserios improbissime? Spem concederamus fore, ut ab incepto desisteres nunc, siquidē prioris ignorantiae tenebras disspellat nouum Euangeliū lumen, sed iurasti in capita omnium & absque discrimine temporū cogitas nocere, quem admodum iamdiu soles, & adeo deploratum malum uidere, ut imperitissimus medicus Accesias, ut est apud Aristophana. τὸν πρωκτὸν
facilius

IN VETEREM ADAM

facilius restituerit, atq; te quisquam
domuerit. Callum induxisti plas-
net turpioribus mouendis. Proin-
de q; humanæ uires, quas ipse ad
quoduis dedecus flectis, te eiectus
ræ sint unq; prorsus diffido. Sed
pestilentem beluam quo instantis-
us acriusq; in mortem operatur,
eo diligentius ac proprius conside-
remus. Existimat nos fugere, qd
lateat sub claris titulis nostrorum
Euangelistarum, quasi uero tam
stupidi simus, qui ipsius foetorem
non uel procul olfaciamus, aut ta-
ignari, qui ullum hominem ab ipso
immunem esse putemus. Nouimus
quod foetidus ille Adam omnes
occupet, ut nunq; alias, siue uoces
Euangelistas, siue Papistas, &
adeo mordicus occupet, ut illos
dimissus

O R A T I O

dimissurus sit minime , dum tam
laute fouetur. Totos habet Euani
gelistas inq, & tantum non claus
destinis insidijs & auctibus effi
cit , ut impurioris uitæ sint qui
busuis Sardanapalis . Clamat in
desinenter , exuendū esse ueterem
hominē cū factis suis , &c. An ue
ro hoc exuerc uocari debeat , siue
potius induere , deponere an mai
gis assumere , alij iudicabunt , cum
iam uelut accendi cōperiatur car
neus Adam. Adeo nō mortificat
ut docent , ut uiuifetur etiam in
dies. Nec uero quis hęc cōtume
lioſe in Ecclesiæ columnas eximis
os Ecclesiastes dicta putet , quos ,
ut debeo , summe ueneror ; sed in
Adam , qui cū iniuria certe omnes
illos ob id in suam carnem attrahit,

IN VETEREM ADAM.

hit, ut euangelium sordere faciat,
& reddatur dignum patella co-
operculum. Vide uero ut eos fa-
scinari ferè putidus Adam. Te-
nuibus parochijs ualedicūt, & cō-
ferūt se ad amplos Episcopatus,
Sic enim uocari cupiūt, uberioris
census & gloriae gratia. Debebāt
odisse uoluptates: sed nostri Adg
irritamento fit, ut si non amant,
fruantur certe uoluptatibus stre-
nue. Affici carnaliter, mortē esse
docent. Dic mihi, an ipsorum
Adā spiritualiter afficiatur? Huic
sæculo conformes esse prohibe-
tur. Vtinā Christo & Paulo pro-
pius conformarentur. Fauores
optimatū uenantur ubiqz. Sunt
cupidiores argenti, q̄ dici uolunt,
cum utrūqz Papistis uerterint uis-
tio,

O R A T I O

tio. Crucis iactatores tantum audi-
mus. Indigne ferūt fidos admo-
nitores, adeoq; furūnt, si quis ab
eis in aliquo dissenserit. Id quod
si a nouo Adam profiscitur, ipsi
uiderint. Quod multi, nō dicam
præcipui, ἀγνοεῖται patianē, nihil
ad institutum. Num careant uer-
tere Adam priuatæ res eorum,
non attinet hic excutere. Dixi de
enormibus uitijs molliculi Adæ,
quæ in ijs plus satis exerit, in qui-
bus nullo modo oportebat. Illud
uero magnæ fœlicitati sibi ducit,
q; plerunc; sancti spiritus præte-
xtu tegitur in illis, quando omnē
uitam fide aiunt sese exigere, per-
petuo iactantes spiritum, fortitu-
dinem, constantiam, temperanti-
am, cum ille terrenus Adam faci-
lime

IN VETEREM ADAM.

lime obtineat apud illos quicqd
libuerit, & rideat, ubi talia uerba
sonant. Apostolici uiri, murmur
rat secum, ore tenus, cætera pars
mea est. Porro hæc non dixerim,
ut existimem aut angelos eos, aut
deformatos hypocritas esse debes-
re, sed ut admonacam, quod cum alijs
plurimum habcant ueteris Adæ,
& ut talia uitia, quæ pueri etiam
notarunt in illis, fugiant. Quod
ipsum sane ductu rationis poss-
sent, si minus haberent spiritus,
quem tamen nunquam non uer-
sant in ore. Et pudeat uos Apo-
stoli effœminatorum morum pla-
neque gentilis conuersationis. Pu-
deat, quod uentrosus ille Adam de-
uobis uictoriam ostentat. Quid
multis? Lux tenebræ sunt, Salino-
M fatuas

O R A T I O

fatuatum est. Nihil reliquū, q̄ ut
e supernis emendentur, & ego cū
primis. Iam uero qd dicemus de
Academicis, qui Theologiā adeo
non colunt, ut derideant quoque
tanquam sacerdotum loquacitas
tem, & sua studia prius habent
Ch̄risti doctrinæ, siue quia ex illis
sibi honores & opes sperant, siue
quia h̄ęc recte tractata, & alienos
facit a uoluptatibus carnis, & per
secutiones accersit? Quòd si hic
quæstuosum Adam non suboles-
mus, nullis naribus simus necesse
est. Horum animos inflat nescio
qua persuasione, & ad turpisſima
quæque sine negocio extimulat,
Atq; hoc tanta arte, ut turpia nec
uideant, nec uidere uelint. Princ̄
pes populi ab hoc principe regi,
fatis

IN VETEREM ADAM.

satis in confessio est. Nam quid il-
lud officit nostro Adæ, quod nō
uetant Euangelizare, quodq; lex
acrior cessat? Non iniq; fert abo-
lieri Monasteria , modo bona in
suum obsequium impendantur,
Tametsi magna pars, illorum pe-
netralium excidio , Adæ perijt.
Quod uulgas hominum , quos
Euāgelicos cēsemus , omnino cir-
cūdederit luteus Adam , abunde
documento sunt uel nuperi tu-
multus . Posthabet suo commo-
do sacras conciones, & iam nau-
seat ad auditum uerbi. Tota uita
carnalis Adæ, nisi illud spiritualis
ēsse iudicaueris, si alicubi per simu-
lationem pietatem, timorem dei,
charitatem, modestiam, continen-
tiam præ se tulerint. Atqui uideo

M ij ego

O R A T I O

ego carceribus gladijsq; coērceris
ri oportere hunc spiritalē Adam.
Et ouere miserandam hominum
sortem. O infelicia nos spurcissimi
mi Adæ mancipia, siue frequentis
bus exerceamur cōcionibus, quæ
tamen sua uirtute non carent, siue
nullis, usq; adeo obduruimus. Et
cur non crebris hoc gemitibus
querimur apud patrē deum? Cur
cessamus, & quasi uolupe nobis
sit, sic libenter alimus umbraticū
illum tyrannū? Non abiturum,
retinerimus pene abiturum, tam
familiaris nobis est. Quin potius
potentia fortioris dei fisi in ultis
mas terras explodinius tēterrīmū
hostem, et tanto nocentiore, quo
blandius atq; melle prælito gla-
dio cōficiat inopinantes? Verum
nemo

IN VETEREM ADAM.

nemo serio cogitat cum illo pugnam inire, quod cum intelligat, uictor ubique ouat. Ingressus est potenter, & radices egit in omne genus hominum, Iudeos, gentes, Christianos. Peruagatur per oes ordines ac status: Reges, principes, magnates, seruos suppliciss. habet. Theologos, causidicos, rhetores, medicos ex sententia ducit oppressos. Cæteram turbam, quæ est arena maris numerosior, doctos indoctos, nobiles ignobiles adeo pro suis subditis habet, ut nec ipsi negēt. Demulcet innumeris affectibus, & delectat caducis, hoc interim operante satana, ne nos communis illius uitæ tædeat. Sequuntur igitur citra controuersiam omnes homines ueteres

M iñ rem

O R A T I O

rem Adam uoluntate, studijs ac
moribus totius uitæ. Et qui nunc
uulgo censemur Christiani, gens
tibus per omnia similes sunt,
nisi q̄ Christianam lin-
guam aliquando
habent.

Dixi.

Anno M. D. X X V. scripta.

ac
nc
ens